

PATVIRTINTA
Valstybinės mokesčių inspekcijos
prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos viršininko
2019 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. VA-3

VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS 2019–2025 M. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinės mokesčių inspekcijos 2019–2025 m. korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa¹ (toliau – Nacionalinė programa), Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016–2025 metų antikorupcinė programa², Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (toliau – KPI), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu (toliau – Interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas), kitais teisės aktais bei Valstybinės mokesčių inspekcijos korupcijos rizikos valdymo aplinkos analize (toliau – Aplinkos analizė) (Programos priedas „Valstybinės mokesčių inspekcijos korupcijos rizikos valdymo aplinkos analizė“).

2. Programoje vartojamos pagrindinės sąvokos:

2.1. **Administracijos padalinys** – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) arba apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų (toliau – AVMI) (toliau kartu – VMI) departamentai, skyriai.

2.2. **Darbuotojas** – VMI valstybės tarnautojai, taip pat VMI darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

2.3. **Interesų konfliktas** – suprantamas taip, kaip apibrėžtas Interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme, t. y. situacija, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais.

2.4. **Korupcija** – piktnaudžiavimas užimama padėtimi, siekiant naudos sau ar kitam asmeniui.

2.5. **Korupcijos prevencija** – suprantama taip, kaip apibrėžta KPI, t. y. korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims, siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

2.6. **Vadovybė** – VMI prie FM viršininkas, jo pavaduotojai ir AVMI viršininkai.

2.7. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka KPI ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

3. Programos galiojimo laikotarpis: 2019–2025 metai.

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“.

² Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-047 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos antikorupcinės programos tvirtinimo“.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

4. 2018 metais atlikta Aplinkos analizė³, kuri yra sudėtinė šios Programos dalis. Aplinkos analizės metu analizuoti šie aspektai:

4.1. **išorinių ir vidinių tyrimų duomenys:** tyrimas „Korupcijos suvokimo indeksas“ (2017 m. duomenys); tyrimas „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ (2016 m. duomenys); tyrimas „Mokesčių mokėtojų pasitikėjimo VMI ir jos teikiamomis paslaugomis bei VMI įvaizdžio tyrimas“ (2017 m. duomenys); VMI iniciatyva atlikta mokesčių mokėtojų apklausa „AVMI atsparumo korupcijai lygio tyrimas“ (2018 m. duomenys); vidinis VMI darbuotojų tyrimas „VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas“ (2018 m. duomenys);

4.2. **duomenys, gauti atlikus korupcijos rizikos vertinimus, vidaus auditą bei atitikties standarto ISO 37001:2016 reikalavimams vertinimą** (analizuota, kaip VMI vykdomą korupcijos prevencijos veiklą yra įvertinusi Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) (vertinimas atliktas 2015 m.); kaip VMI vykdoma korupcijos prevencijos veikla buvo įvertinta vidaus audito metu (vertinimas atliktas 2017 m.); kaip VMI vykdoma korupcijos prevencijos veikla atitinka Antikorupcinės valdymo sistemos standarto ISO 37001:2016 reikalavimus (atitiktis vertinta 2018 m.));

4.3. **korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo duomenys** (analizuoti 2018 m. II ketvirtį atlikto kompleksinio VMI veiklos sričių įvertinimo, kurio metu buvo nustatyta, kurios iš VMI veiklos sričių atitinka vieną ar kelis KPI 6 straipsnio 4 dalyje numatytus požymius ir yra priskiriamos prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, rezultatai);

4.4. **korupcijos rizikos veiksnių valdymo procedūros** (analizuota, kokie elementai sudaro korupcijos rizikos veiksnių valdymo sistemą, kaip VMI veikia korupcijos rizikos veiksnių valdymas);

4.5. **Programos efektyvumo įvertinimas** (vertinta, ar priemonės, suplanuotos VMI 2016–2018 m. korupcijos prevencijos programai įgyvendinti, buvo efektyvios);

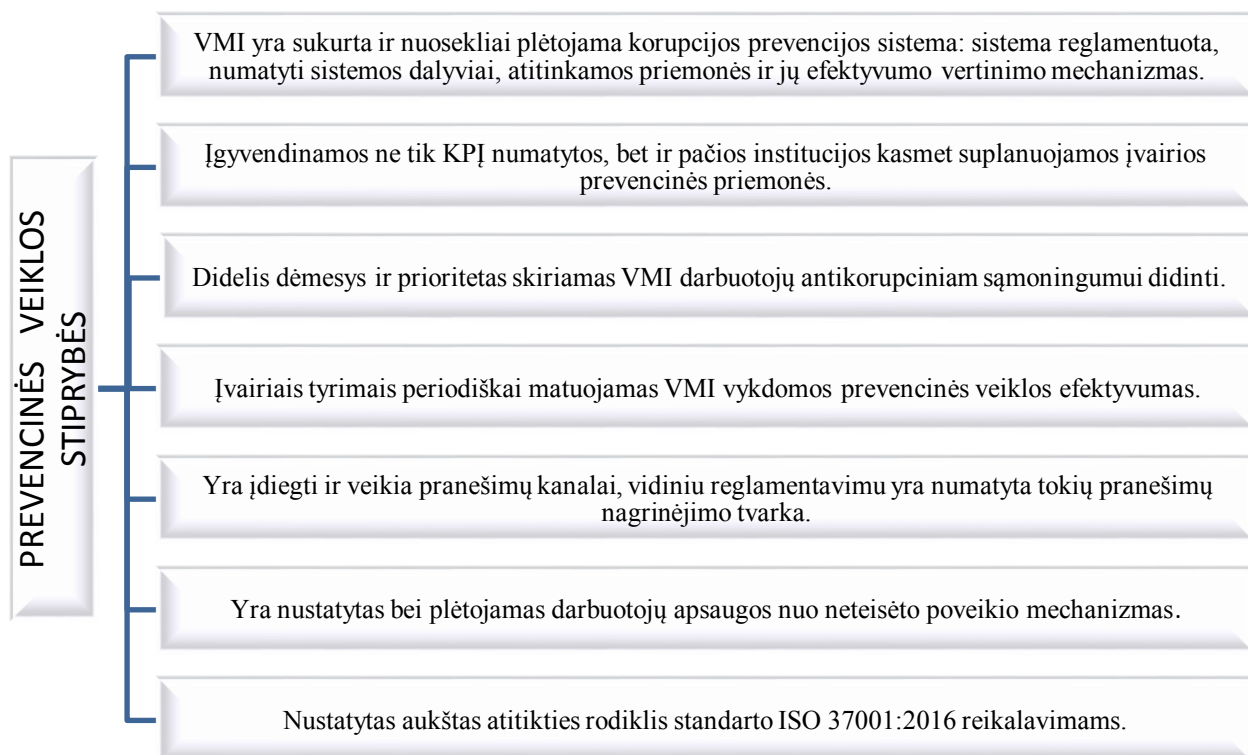
4.6. **darbuotojų VMI vykdomos prevencinės veiklos įvertinimas** (analizuota VMI

³ Išsamų Aplinkos analizės aprašymą rasite Programos priede „Valstybinės mokesčių inspekcijos korupcijos rizikos valdymo aplinkos analizė“.

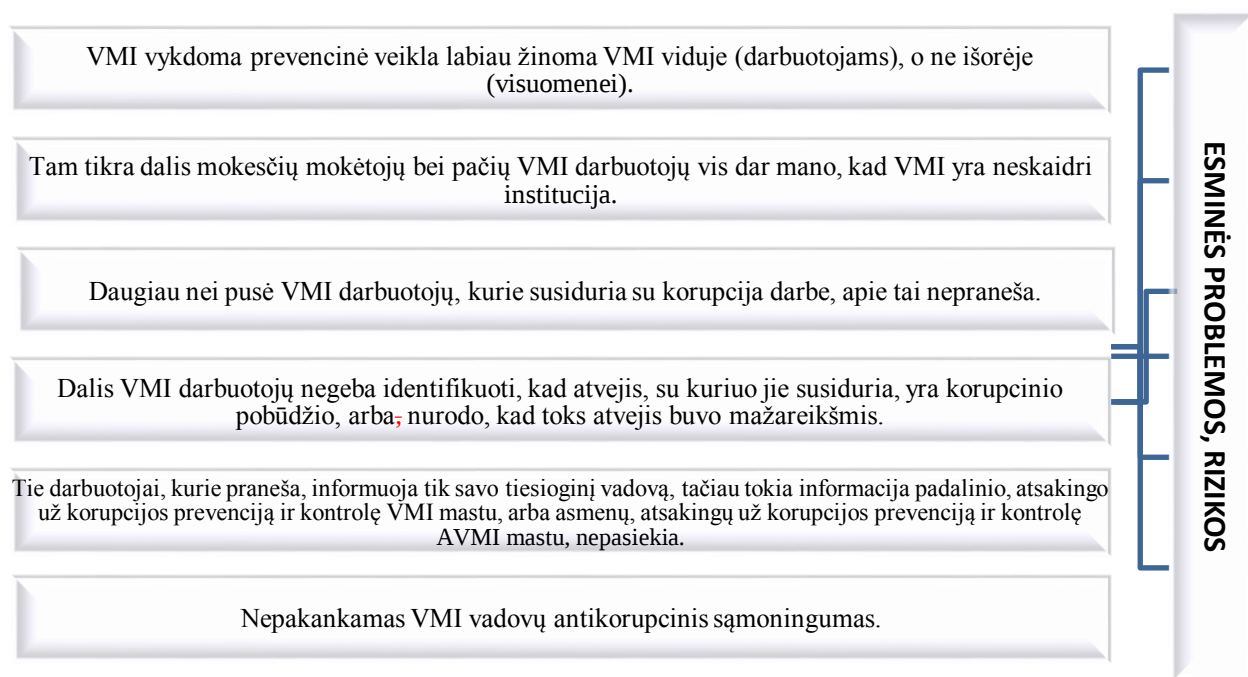
vadovybės bei VMI darbuotojų pateikta nuomonė apie VMI vykdomos prevencinės veiklos stiprybes, silpnybes, grėsmes ir galimybes).

5. Atlikus aplinkos analizę, nustatyta:

5.1. esminės VMI vykdomos prevencinės veiklos stiprybės:

5.2. esminės VMI vykdomos prevencinės veiklos problemos, rizikos:

5.3. nustatytas ilgalaikis VMI vykdomos prevencinės veiklos tikslas ir prioritetinės veiklos kryptys:

ILGALAIKIS PREVENCINĖS VEIKLOS TIKSLAS: darbuotojų ir visuomenės pasitikėjimo institucija didinimas.		
Pirma prioritetinė veiklos kryptis: VMI vadovų ir darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimas.	Antra prioritetinė veiklos kryptis: VMI vykdomos veiklos viešumo didinimas.	Trečia prioritetinė veiklos kryptis: Korupcijos rizikos veiksnių identifikavimas ir pašalinimas arba valdymas*

** Didžiausias dėmesys skiriamas toms VMI veiklos sritims, kuriose nustatyta didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė, t. y.: „Mokesčių mokėtojų kontrolė“, „Nepriemokų administravimas“ ir „Mokestinių prievolių užtikrinimas“.*

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR JŲ VERTINIMO KRITERIJAI

6. Atsižvelgiant į Aplinkos analizės rezultatus, nustatyti šis Programos tikslas ir tikslui įgyvendinti uždaviniai:

6.1. **Programos tikslas – didinti visuomenės ir darbuotojų pasitikėjimą VMI⁴.** Dėl aukšto pasitikėjimo VMI lygio, VMI bus laikoma skaidria, sąžiningai ir kompetentingai dirbančių asmenų institucija. Kuo labiau visuomenė bei darbuotojai pasitikės VMI, tuo labiau patys VMI darbuotojai bei visuomenė bus linkę elgtis sąžiningai, skaidriai. Taip pat tiek VMI darbuotojai, tiek visuomenės atstovai bus linkę nesitaikstyti su neteisėtu elgesiu, neteisėtais veiksmais ir apie tai informuoti.

6.2. **Programos uždaviniai⁵:**

6.2.1. **1 uždavinys „VMI vadovų ir darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimas“:** nuo institucijoje dirbančių VMI vadovų ir darbuotojų kompetencijos bei elgesio tiesiogiai priklauso visuomenės pasitikėjimas VMI. Jei VMI vadovai ir darbuotojai elgiasi sąžiningai, labiau pasitikima ir pačia institucija.

6.2.2. **2 uždavinys: „VMI veiklos viešumo didinimas“:** labiau pasitikima ta institucija, kuri yra atvira visuomenei, viešina savo veiklą, priimamus sprendimus, jų motyvus, t. y. ta institucija, kurios veikla žinoma ne tik institucijos viduje, bet ir išorėje (visuomenėje).

⁴ Išsamiau apie priežastis, dėl kurių iškeltas toks Programos tikslas, rasite Programos priedo „Valstybinės mokesčių inspekcijos korupcijos rizikos valdymo aplinkos analizė“ VII dalyje.

⁵ Išsamiau apie priežastis, dėl kurių iškelti tokie Programos uždaviniai, rasite Programos priedo „Valstybinės mokesčių inspekcijos korupcijos rizikos valdymo aplinkos analizė“ VII dalyje.

6.2.3. 3 uždavinys „Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas ir šalinimas arba minimizavimas“: tam, kad pasitikėjimas VMI didėtų, būtina nustatyti, mažinti ir / ar šalinti korupcijos rizikos veiksnius, dėl kurių institucija nepasitikima arba gali būti nepasitikima ateityje.

7. Programos tikslo ir uždavinių efektyvumui matuoti yra nustatomi 2025 m. vertinimo kriterijai ir jų siektinos reikšmės (atsižvelgiant į Programos galiojimo laikotarpį). Kriterijų siektinos reikšmės bus matuojamos, naudojant dviejų tyrimų duomenis: VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimo duomenis ir Mokesčių mokėtojų pasitikėjimo VMI ir jos teikiamomis paslaugomis bei VMI įvaizdžio tyrimo (toliau – VMI įvaizdžio tyrimas) duomenis.

8. Atsižvelgiant į tai, kad Programa yra ilgalaikė (7 metų galiojimo laikotarpis), Programos tikslo ir uždavinių efektyvumui matuoti yra nustatomos ambicingos vertinimo kriterijų siektinos reikšmės 2025 m., t. y.:

Vertinimo kriterijus	Kriterijaus siektina reikšmė 2025 m. (proc.)	Kriterijaus reikšmė 2018 m. (proc.)	Kriterijumi matuojamas:	Kriterijaus matavimo būdas / įrankis
Bendras pasitikėjimo VMI rodiklis	80 %	65,4 % * <i>*(2017 m. duomenys)</i>	Tikslo pasiekimas	VMI įvaizdžio tyrimas
Mokesčių mokėtojų, nurodžiusių, kad VMI – tai partneris, kurio tikslas padėti laiku ir sąžiningai sumokėti mokesčius, dalis	80 %	65 %	Tikslo pasiekimas 2 uždavinio efektyvumas	VMI įvaizdžio tyrimas
Mokesčių mokėtojų, nurodžiusių, kad pasitiki VMI darbuotojais, dalis	85 %	76,7 %	Tikslo pasiekimas 1 uždavinio, 2 uždavinio, 3 uždavinio efektyvumas	VMI įvaizdžio tyrimas
Mokesčių mokėtojų, nurodžiusių, kad VMI darbuotojai yra sąžiningi, dalis	90 %	72,5 %	1 uždavinio, 2 uždavinio, 3 uždavinio efektyvumas	VMI įvaizdžio tyrimas
VMI darbuotojų, žinančių apie VMI vykdomą prevencinę veiklą, dalis	100 %	93 %	1 uždavinio, 2 uždavinio efektyvumas	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas
VMI darbuotojų, nurodžiusių, kad VMI nėra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima atsilyginti, dalis	100 %	80 %	1 uždavinio, 3 uždavinio efektyvumas	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas
VMI darbuotojų, pranešusių apie korupcijos atvejus darbe, dalis	100 %	43 %	1 uždavinio, 3 uždavinio efektyvumas	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas
VMI darbuotojų, žinančių kur kreiptis, norint pranešti apie	100 %	94 %	1 uždavinio, 2 uždavinio efektyvumas	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas

korupcijos atvejus darbe, dalis				
VMI darbuotojų, linkusių pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį, dalis	100 %	85 %	1 uždavinio efektyvumas	VMI tolerancijos korupcijai indekso tyrimas

9. Siekiant įvertinti VMI vykdomos prevencinės veiklos pažangą, 7 punkte nurodyti tyrimai bus atliekami periodiškai.

IV SKYRIUS INFORMAVIMO APIE GALIMAI NETINKAMUS, NETEISĖTUS VEIKSMUS KANALAI

10. Susidūrus su galimai netinkamais, neteisėtais VMI darbuotojų veiksmais, apie tai galima pranešti:

10.1. **oficialiai, pateikiant pasirašytą skundą ar pranešimą:** artimiausiam VMI padaliniui, atsiunčiant bendruoju VMI el. paštu vmi@vmi.lt arba informaciją pateikiant per „Mano VMI“ (atsakymas apie atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus pareiškėjui teikiamas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais);

10.2. **anonimiškai, nenurodant savo kontaktinės informacijos:**

10.2.1. elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt arba vmi@vmi.lt;

10.2.2. palikti anoniminį pranešimą artimiausiame VMI aptarnavimo padalinyje;

10.2.3. anonimine pasitikėjimo linija 1882;

10.2.4. mobiliąja programėle „Pranešk“;

10.2.5. elektronine pasitikėjimo anketa www.vmi.lt puslapyje (<http://www.vmi.lt/cms/stop-seseliui>) (informacija apie atliktus veiksmus bei priimtus sprendimus dėl anoniminės informacijos nėra teikiama).

11. Anksčiau nurodytais kanalais taip pat galima informuoti ir apie VMI darbuotojų galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas. Tokiu atveju, vadovaujantis Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų turimos informacijos apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas Valstybinėje mokesčių inspekcijoje vertinimo ir perdavimo taisyklėmis⁶, už korupcijos prevenciją ir kontrolę atsakingas padalinys VMI prie FM (toliau – Atsakingas padalinys) ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo informacijos gavimo:

11.1. jeigu gauta informacija yra išsami ir nėra reikalingas papildomos informacijos surinkimas, perduoda informaciją STT, vadovaudamasis tarp VMI prie FM ir STT 2013 m. birželio 14 d. pasirašyta bendradarbiavimo sutartimi Nr. (1.11-04-2) 23-38 /8-74 (toliau – Bendradarbiavimo sutartis);

11.2. jeigu gauta informacija nėra išsami (pvz., nenurodytas galimą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką padaręs asmuo arba toks asmuo nurodytas, tačiau konkrečių aplinkybių, kokiais šio asmens veiksmais pasireiškė galima korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, nenurodyta), Atsakingas padalinys surenka ir įvertina papildomą informaciją ir parengia tarnybinį pranešimą VMI prie FM viršininkui dėl:

11.2.1. informacijos perdavimo STT, vadovaudamasis Bendradarbiavimo sutartimi, arba

11.2.2. siūlo informacijos STT neperduoti, nuroydamas priežastis, kodėl toks perdavimas nėra tikslingas (pvz., pranešimas neišsamus, pateikiama tik abstraktaus pobūdžio informacija,

⁶ Patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. V-223 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų turimos informacijos apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas Valstybinėje mokesčių inspekcijoje vertinimo ir perdavimo taisyklių patvirtinimo“.

nenurodyti galimą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką padarę VMI valstybės tarnautojai ir / ar darbuotojai ir pan.).

V SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

12. Programos uždaviniai įgyvendinami, vykdant prevencinių priemonių planą (toliau – planas), kasmet sudaromą vieneriems kalendoriniams metams. Planas turi būti patvirtintas ne vėliau kaip einamųjų metų gruodžio 15 d.

13. Programos ir plano įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja Atsakingas padalinys.

14. Už konkrečių plano priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako plane nurodyti atsakingi vykdytojai. Minėtos priemonės Veiklos valdymo informacinės sistemos (toliau – VIS) funkcionalumais yra automatiškai įtraukiamos į atsakingų vykdytojų metinius veiklos planus.

15. Vykdytojai informaciją apie plano priemonių eigą ir pasiektus rezultatus kas ketvirtį užpildo VIS, atitinkamoje savo metinių veiklos planų ataskaitų dalyje.

16. Atsakingas padalinys apibendrintą priemonių plano įgyvendinimo veiksmingumo ataskaitą (toliau – Ataskaita) kas pusmetį, iki kito mėnesio paskutinės darbo dienos, teikia VMI prie FM viršininkui. Taip pat Ataskaita (pusės metų rezultatai ir metiniai rezultatai) skelbiama viešai, VMI interneto svetainėje www.vmi.lt, skiltyje „Korupcijos prevencija“.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Programa ir planas skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje ir VMI interneto svetainėje www.vmi.lt, skiltyje „Korupcijos prevencija“.

18. Su Programa, planu bei Ataskaita supažindinami visi VMI darbuotojai.

19. Pasiūlymai ir / ar pastabos Programai ir / ar planui gali būti teikiami elektroniniu paštu Prevencija@vmi.lt arba kitais 10 punkte nurodytais informavimo kanalais.

20. Programa bei planas gali būti keičiami / papildomi / atnaujinami pagal poreikį, atsižvelgiant į visuomenės, administracijos padalinių, STT ar kitų institucijų pasiūlymus, pastabas, neatsižvelgiant į Programos ir plano galiojimo terminus.

21. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš VMI skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.
